

Potilas
Vakuutus
keskus

Vuosiraportti 2021

Potilasvakuutuskeskukselle ilmoitetut
tapaukset ratkaisuvuosittain
vuosilta 2016–2021

Potilasvakuutuskeskus potilaiden ja hoitohenkilöstön turvana

Potilasvakuutuskeskus (PVK) käsittelee kaikki terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat potilasvahinko-ilmoitukset Suomessa. PVK ratkaisee potilasvahinkoja koskevan lainsäädännön perusteella, onko kyseessä korvattava potilasvahinko, ja maksaa korvaukseen oikeutetulle lain mukaiset korvaukset. PVK toimii potilaiden ja hoitohenkilöstön turvana ja tuottaa potilasvahingoista tietoa terveydenhuollon ja vakuutusyhtiöiden toiminnan sekä potilasturvallisuustyön tueksi. Keskuksen jäseniä ovat kaikki potilasvakuutuksia myöntävät vakuutusyhtiöt Suomessa.

Esipuhe

Kun koronavirus kevättalvella 2020 rantautui Suomeen, pahenevaan tautitilanteeseen varauduttiin ajamalla kiireetöntä hoitoa alas ja ohjaimalla resursseja koronaviruksen aiheuttaman taudin hoitoon. Myös potilaat itse peruivat jo varattuja käyntejään ja jättivät hakeutumatta hoitoon koronavirustartunnan pelossa, mikä johti vastaanottoaikojen ja toimenpiteiden lykkääntymiseen.

[Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tilastojen](#) mukaan perusterveydenhuollon avosairaanhoidon fyysiset käynnit vähenivät ensimmäisenä koronavuonna 18 prosenttia ja suun terveydenhuollon käynnit 21 prosenttia verrattuna vuoteen 2019. Erikoissairaanhoidon puolella vuodeosastopotilaiden määrä väheni noin 10 prosenttia ja hoitajaksojen määrä lähes 12 prosenttia. Myös esimerkiksi lonkan ja polven tekonivelten ensileikkaukset vähenivät 7,5 % edellisvuoteen verrattuna. Vaikka hoitajonoja on purettu syksystä 2020 alkaen, kiireettömään erikoissairaanhoidon yli puoli vuotta jonottaneita potilaita oli joulukuun 2021 lopussa vielä yli 3 200 enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Potilasvahinkoilmoitusten määrät seuraavat yleensä pitkälti terveydenhuollon vastaanottokäyntien ja tehtyjen toimenpiteiden määriä: mitä enemmän hoitokontakteja on ja mitä enemmän toimenpiteitä tehdään, sitä enemmän on myös potentiaalisia vahinkotapahtumia. Potilasvahinkoja ilmoitettiin vuonna 2020 selvästi (12 %) vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Loppuvuodesta 2020 alkaen ilmoitusmäärä lähti uudelleen kasvuun, joka jatkui myös vuonna 2021: ilmoituksia tehtiin 6,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020, mutta kuitenkin edelleen 6,6 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2019.

Vuonna 2021 rekisteröitiin 9 026 uutta tapausta ja annettiin yhteensä 8 702 ratkaisua vahingon korvattavuudesta. Reilu neljännes (n. 27 %) korvauksenhakijoista sai myönteisen ratkaisun vähintään yhden hoitokokonaisuuteen liittyvän hoitopaikan osalta. Potilasvakuutusjärjestelmästä aiheutui yhteensä 40,5 miljoonan euron kustannukset, sisältäen maksetut vahingonkorvaukset ja korvaustoiminnan hoitokulut. Terveystalolle ja yhteiskunnalle potilasvahingoista aiheutuneet kustannukset olivat vielä moninkertaisesti suuremmat.

Potilasvahinkoilmoitusten määrä jatkaa todennäköisesti kasvuaan, kun hoitajonon purku etenee. Nähtäväksi jää, mikä vaikutus hoitopääsyn viivästymisellä jatkossa on vahinkoilmoitusten määrään ja laatuun. Resurssipulasta johtuvista viiveistä aiheutuvia henkilövahinkoja ei korvata potilasvakuutuksesta, mikäli hoidon kiireellisyys on oikein arvioitu, ja on ryhdytty asianmukaisiin toimenpiteisiin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Kustannukset yhteiskunnalle ja vaikutukset potilaille voivat kuitenkin olla entistäkin suuremmat, kun hoidetaan pidemmälle edenneitä ja sen myötä vaikeahoitaisempia sairauksia.

Helsingissä maaliskuussa 2022

Minna Plit-Turunen

Johtaja Potilasvakuutuskeskus

2021 lukuina

Vahinkoilmoituksia

6,3 %

enemmän kuin vuotta aikaisemmin

Hakijoista

27 %

sai vähintään yhden myönteisen ratkaisun

Kustannuksia aiheutui

40,5 M€

potilasvakuutusjärjestelmästä

Huomionarvoista

Potilasvahinkoilmoitusten määrä seuraa yleensä terveydenhuollon hoitokontaktien ja tehtyjen toimenpiteiden määriä.

Ilmoitusmäärä jatkaa todennäköisesti kasvuaan, kun koronan aiheuttamien hoitajonon purku etenee.

-Sisällysluettelo

1. Potilasvahinkoilmoitukset 4
2. Ratkaistut tapaukset ja korvattavat potilasvahingot 5
3. Korvattavat potilasvahingot vahinkopaikan mukaan 7
4. Korvattavat potilasvahingot eri toimenpiteissä ja perussairauksissa 8
 - Korvattavat potilasvahingot toimenpiteittäin vuonna 2021 10
 - Korvattavat potilasvahingot perussairauksittain vuosina 2019–2021 10-11
5. Potilasvakuutuksesta maksetut korvaukset 13

Näin luet raportin lukuja

Vahinkotilastot perustuvat tarkastelujakson aikana ilmoitettuihin, rekisteröityihin ja ratkaistuihin tapauksiin. Koska tilastot täydentyvät korvauskäsittelyn aikana, voi aiempien vuosien luvuissa esiintyä pieniä poikkeamia aiempien vuosiraporttien lukuihin verrattuna.

Ilmoitetut potilasvahingot

- Yksi vahinkoilmoitus voi koskea useaa eri terveydenhuollon harjoittajatahoa tai hoitopaikkaa. Vakuutusteknisistä syistä nämä rekisteröidään hoitotahoittain eri vahinkoilmoituksiksi. Vuonna 2021 yksi vahinkoilmoitus kohdistui keskimäärin 1,25 hoitotahoon.
- Joskus vasta vahinkoasian käsittelyn yhteydessä huomataan, että asia on syytä tutkia ilmoitettua laajemmin. Sen vuoksi ilmoitettujen tapausten määrä voi käsittelyn edetessä kasvaa, ja uusia tapauksia voidaan rekisteröidä aiemmillekin vahinkovuosille. Esimerkiksi tätä vuosiraporttia koottaessa vuodelle 2020 rekisteröityjen vahinkoilmoitusten määrä on 8 488, kun se vuoden 2020 vuosiraportissa oli 8 390.

Ratkaistut tapaukset ja korvattavat potilasvahingot

- Jokainen rekisteröity tapaus ratkaistaan erillisenä asiana. Vuonna 2021 ratkaisun sai 6 973 henkilöä, joille annettiin yhteensä 8 702 päätöstä ilmoitetun vahingon korvattavuudesta.
- Jos potilaan ilmoittama vahinkokokonaisuus koskee kahta eri hoitotahoa, joista vain toisen osalta todetaan potilasvahingon tapahtuneen, tilastoituu asia sekä evätyksi että korvattavaksi tapaukseksi. Vuonna 2021 korvattaviksi arvioitiin 2 010 tapausta, mikä on 23,1 % kaikista ratkaistuista tapauksista. Vähintään yksi myönteinen ratkaisu annettiin yhteensä 1 857 korvauksenhakijalle eli 26,6 %:lle niistä, joiden asia ratkaistiin vuonna 2021.

1. Ilmoitetut potilasvahingot

Potilasvahinkoilmoitusten määrä seuraa yleensä pitkälti terveydenhuollon hoitokontaktien ja toimenpiteiden määriä: mitä enemmän hoitokontakteja on ja mitä enemmän toimenpiteitä tehdään, sitä enemmän on myös potentiaalisia vahinkotapahtumia. Määrät ovat pitkällä aikavälillä tarkasteltuna olleet nousujohteisia.

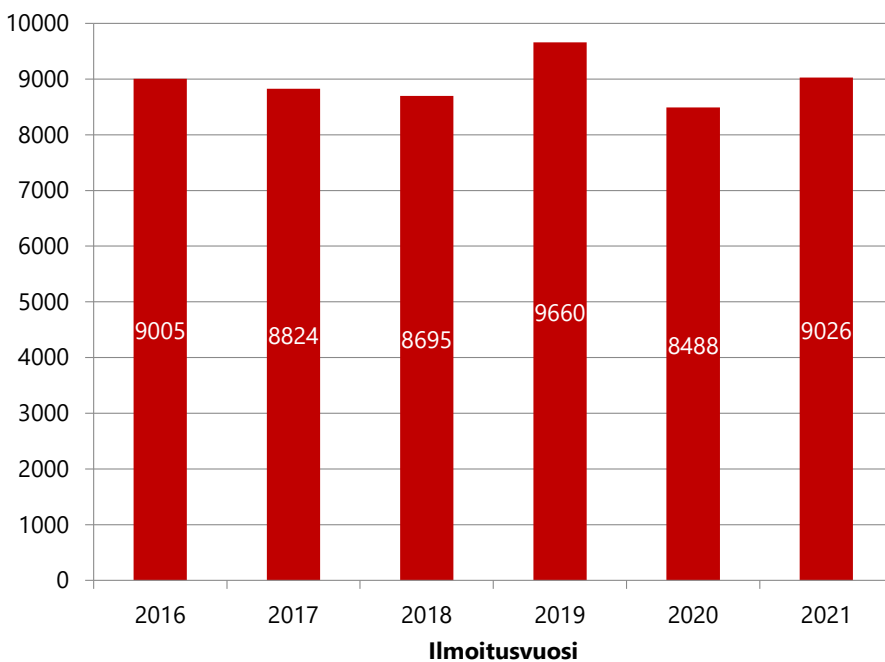
Kun terveydenhuollon hoitokontaktien ja tehtyjen toimenpiteiden määrät keväästä 2020 alkaen vähenivät merkittävästi koronaepidemiaan varautumisen vuoksi, myös potilasvahinkoilmoitusten määrä laski merkittävästi: vuonna 2020 ilmoituksia tehtiin noin 12 % vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Kun koronan aiheuttamia hoitojonoja alettiin purkaa, ja käyntien ja toimenpiteiden määrät terveydenhuollossa alkoivat jälleen kasvaa, myös potilasvahinkoilmoitusten määrä nousi jälleen lähes koronaepidemiaa edeltäneelle tasolle. Vuonna 2021 vahinkoilmoituksen teki 7 239 eri henkilöä ja ilmoitukset koskivat 9 026 eri hoitopaikkaa tai -tapahtumaa, mikä oli noin 6,3 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin. On todennäköistä, että nouseva suuntaus jatkuu, kun hoitojonoja puretaan ja tilanne koronaepidemian akuuteimman vaiheen jälkeen jälleen normalisoituu.

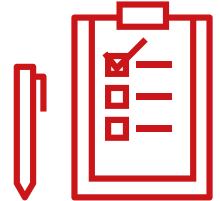
Tilastoja tarkasteltaessa on huomioitava, että aikaa vahinkoilmoituksen tekemiseen on pääsääntöisesti kolme vuotta siitä, kun potilas sai tietää vahingosta. Sen vuoksi suurin osa vahinkoilmoituksista koskee jo aiempina vuosina annettua hoitoa, ja terveydenhuollossa tapahtuvat muutoksetkin näkyvät tilastoissa viiveellä.

Kuva 1. Ilmoitetut potilasvahingot 2016–2021 (graafin tietosisältö)

Lukumäärä

Vuonna 2021 potilasvahinkoilmoituksia tehtiin 9 026 eli noin 6 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Potilasvahinkoilmoitusten määrä nousi vuonna 2021 lähes koronaepidemiaa edeltäneelle tasolle

Vahinkoilmoitusten määrä ei vielä nousut ennätysvuoden 2019 tasolle, mutta ilmoitusmäärän kasvu todennäköisesti lisääntyy hoitojonojen purkamisen myötä.

2. Ratkaistut tapaukset ja korvattavat potilasvahingot

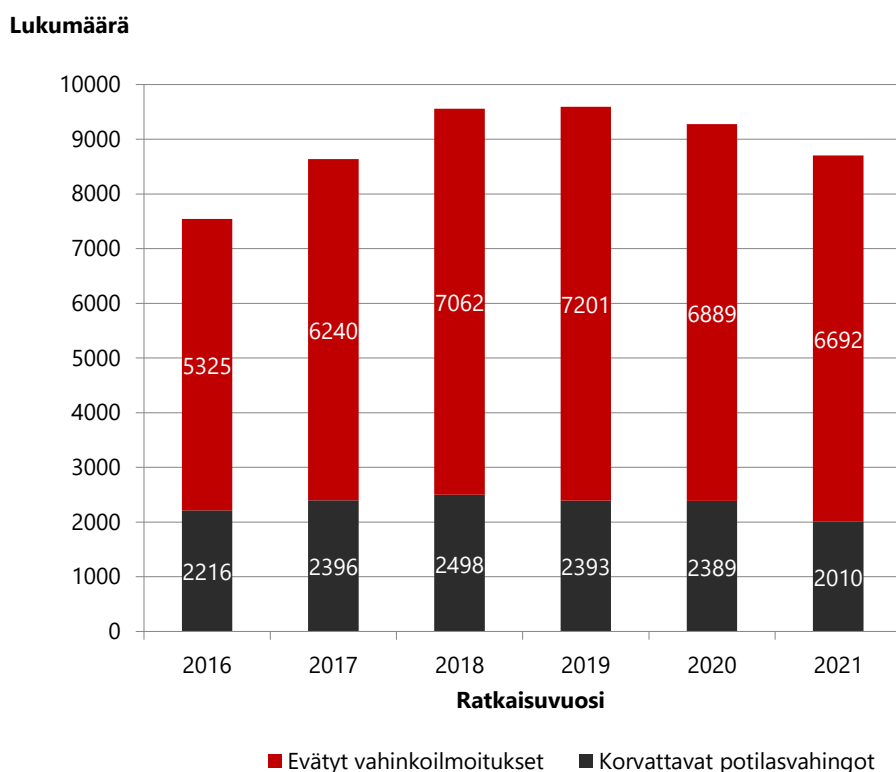
Vuonna 2021 annettiin 8 702 ratkaisua vahingon korvattavuudesta. Korvattaviksi vahingoiksi arvioitiin 2 010 tapausta eli 23,1 % kaikista ratkaistuista tapauksista. Lisäksi korvausperusteen arvioitiin täyttyvän 89 tapauksessa, jossa aiheutunut vahinko oli kuitenkin niin vähäinen, ettei korvausta tullut maksettavaksi.

Korvausratkaisun sai 6 973 eri korvauksenhakijaa. Heistä 26,6 % sai myönteisen korvauspäätöksen vähintään yhden hoitopaikan osalta.

Potilasvakuutuslainsäädäntö tuntee kahdeksan erillistä korvausperustetta, mutta suurin osa niistä tulee sovellettavaksi vain harvoin. Korvattavista vahingoista ylivoimaisesti suurin osa (92,4 % vuonna 2021) korvataan ns. hoitovahinkoina. Näissä tapauksissa korvausperusteena on, että kokenut terveydenhuollon ammattihenkilö olisi menetellyt tilanteessa toisin ja siten välttänyt vahingon. Toiseksi eniten vuonna 2021 korvattiin infektiovahinkoja (5,4 %). Lisäksi korvattiin joitakin tapaturmavahinkoja, laitevahinkoja, kohtuuttomia vahinkoja ja lääkkeen toimittamisvahinkoja (yhteensä 2,2 %).

Yli kolmannes vahinkoilmoituksista evättiin joko sen vuoksi, että hoito oli toteutettu asianmukaisesti eikä haitallinen seuraus ollut siitä huolimatta vältettävissä, tai sen vuoksi, että infektio oli lääketieteellisesti perusteltuun hoitoon liittyvä riski, joka kyseisessä tapauksessa realisoitui, ja joka potilaan tuli asiassa tehdyn kokonaisarvion perusteella sietää omana vahinkonaan.

Kuva 2. Vuosina 2016-2021 ratkaistut potilasvahinkoilmoitukset ([graafin tietosisältö](#))

Korvattavista vahingoista yli yhdeksän kymmenestä oli ns. hoitovahinkoja, jotka potilaan hoidossa olisi tullut välttää.

Toiseksi eniten korvattiin infektioiden aiheuttamia vahinkoja. Muilla perusteilla vahinkoja korvattiin vähän.

Joka neljäs sai korvauksia

Korvausperuste täyttyi 24 %:ssa tapauksista. Reilu neljännes korvauksenhakijoista sai korvausta vähintään yhden hoitopaikan osalta.

Taulukko 1. Vuosina 2016–2021 ratkaistut potilasvahinkoilmoitukset ratkaisuvuoden mukaan

Korvausratkaisu	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Korvattavat potilasvahingot						
Hoitovahingot	2048	2182	2299	2234	2186	1857
Laitevahingot	5	13	16	19	21	11
Infektiovahingot	124	156	139	99	155	108
Tapaturmavahingot	23	24	28	21	15	19
Palovahingot	0	0	0	0	0	0
Lääkkeen toimittamisvahingot	4	5	6	4	2	3
Kohtuuttomat vahingot	12	16	10	16	10	12
Yhteensä	2216	2396	2498	2393	2389	2010
Vähäiset potilasvahingot	67	88	115	113	113	89
Ei potilasvahinkoa						
Ei vältettävissä tai siedettävä	2026	2308	2588	2455	2334	2223
Muu epäämisperuste	3232	3844	4359	4633	4442	4380
Yhteensä	5258	6152	6947	7088	6776	6603
Yhteensä	7541	8636	9560	9594	9278	8702
Suhteelliset osuudet						
Ratkaistut vahinkoilmoitukset						
Korvattavat potilasvahingot	29,4%	27,7%	26,1%	24,9%	25,7%	23,1%
Vähäiset potilasvahingot	0,9%	1,0%	1,2%	1,2%	1,2%	1,0%
Ei potilasvahinkoa	69,7%	71,3%	72,7%	73,9%	73,1%	75,9%
Korvattavat potilasvahingot						
Hoitovahingot	92,5%	91,1%	92,0%	93,4%	91,5%	92,4%
Infektiovahingot	5,6%	6,5%	5,6%	4,1%	6,5%	5,4%
Tapaturmavahingot	1,0%	1,0%	1,1%	0,9%	0,6%	0,9%
Muut vahingot	0,9%	1,4%	1,3%	1,6%	1,4%	1,3%
Ei potilasvahinkoa						
Ei vältettävissä tai siedettävä	38,5%	37,5%	37,3%	34,6%	34,4%	33,7%
Muu epäämisperuste	61,5%	62,5%	62,7%	65,4%	65,6%	66,3%

3. Korvattavat potilasvahingot vahinkopaikan mukaan

Potilasvakuutuskeskus julkaisee korvattavista potilasvahingoista lukumäärätiedot sairaanhoitopiireittäin ja kokonaislukuna yksityisellä sektorilla sattuneiden korvattavien vahinkojen osalta. Yksityiskohtaisempia tietoja kunkin sairaanhoitopiirin alueella sattuneista vahingoista voi tiedustella suoraan sairaanhoitopiiriltä.

Korvattavien vahinkojen lukumäärään vaikuttaa olennaisesti se, miten paljon korvausratkaisuja kunakin vuonna on tehty. Pelkästään sairaanhoitopiirikohtaisen vahinkomäärän kehityksestä ei näin ollen voi suoraan päätellä, miten potilasturvallisuustilanne sairaanhoitopiirissä on kehittynyt. Pelkästään lukumäärien perusteella ei myöskään voi vertailla eri sairaanhoitopiirien potilasturvallisuustilanteita, sillä vertailussa tulisi ottaa huomioon useita taustatekijöitä, kuten esimerkiksi sairaanhoitopiirin alueella tehtävien toimenpiteiden vaatavuustaso ja lukumäärä, väestörakenne sekä terveydenhuollon hoitokäytien määrä.

Yksityiskohtaisia tietoja sairaanhoitopiirien alueilla sattuneista vahingoista voi pyytää suoraan sairaanhoitopiireiltä.

Taulukko 2. Vuosina 2016–2021 ratkaistut korvattavat potilasvahinkoilmoitukset ratkaisuvuoden mukaan

Vahinkopaikat	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sairaanhoitopiirien vahinkopaikat*	1757	1860	1875	1837	1807	1488
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	303	386	337	352	357	299
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	121	145	171	160	153	126
Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	73	68	82	70	83	67
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	80	92	97	81	67	67
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	180	134	156	146	151	130
Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	67	87	81	80	59	76
Kymenlaakson sair.hoito- ja sos.palvelujen kuntayhtymä	100	100	74	78	66	57
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	45	46	49	49	53	38
Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	54	58	48	47	48	41
Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	18	19	24	18	13	12
Pohjois-Karjalan sair.hoito- ja sos.palvelujen kuntayhtymä	63	84	83	93	90	64
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	136	122	96	122	119	91
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	67	81	70	96	65	64
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	49	77	59	66	64	41
Vaasan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	46	36	55	43	54	29
Keski-Pohjanmaan erik.sair.hoito- ja peruspalv.ky.	38	39	48	27	27	33
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	154	149	182	144	175	152
Kainuun maakunta -kuntayhtymä	31	31	35	36	37	32
Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	32	28	35	38	28	18
Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	74	48	63	68	63	34
Ålands hälso- och sjukvård	8	9	7	6	5	6
Valtion vahinkopaikat	4	6	5	2	3	2
Muut vahinkopaikat	14	15	18	15	27	9
Yksityinen sektori	459	536	623	556	582	522
Yhteensä	2216	2396	2498	2393	2389	2010

*) Sairaanhoitopiirin vahinkopaikoilla viitataan kaikkiin niihin vahinkopaikkoihin, kuten terveysasemiin ja sairaaloihin, jotka sairaanhoitopiirin potilasvakuutus kattaa. Myös sairaanhoitopiirin terveysasemilla ja sairaaloissa tapahtuneet yksityisten toimijoiden vahingot sisältyvät lukuihin, vaikka ne eivät olekaan sairaanhoitopiirin vakuuttamia.

4. Korvattavat potilasvahingot eri toimenpiteissä ja perussairauksissa

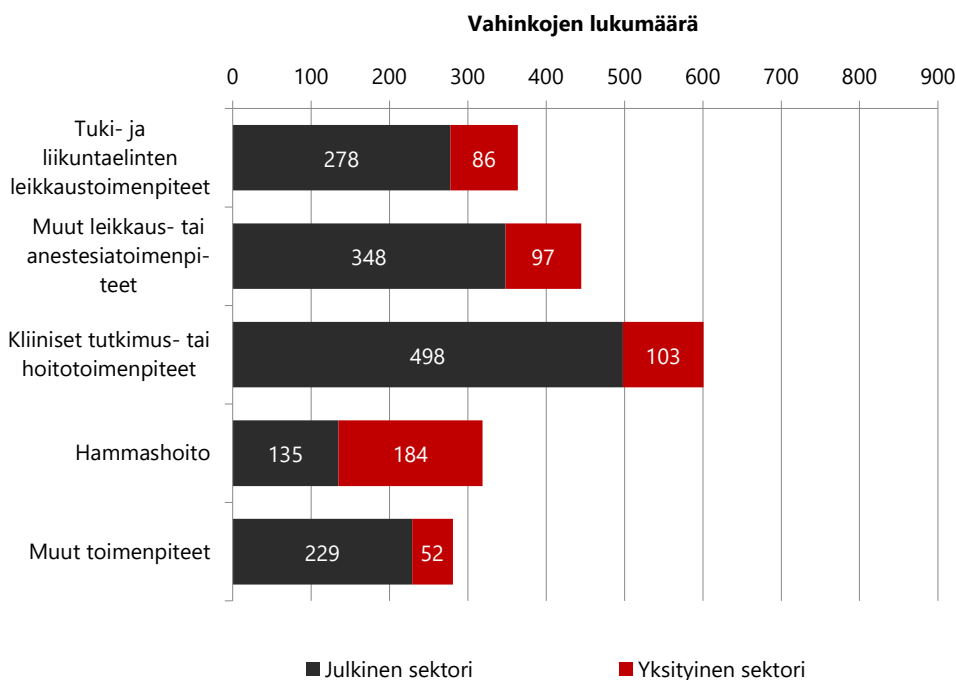
Korvattavat potilasvahingot liittyvät useimmiten leikkaus- ja anestesiatoimenpiteisiin, joiden yhteydessä sattuneita vahinkoja korvattiin vuonna 2021 yhteensä 809. Näistä vajaa puolet (364) liittyi tuki- ja liikuntaelinten leikkaustoimenpiteisiin. Erityyppisten kliinisten tutkimus- tai hoitotoimenpiteiden yhteydessä sattuneita vahinkoja korvattiin yhteensä 601. Suurimman ja viime vuosina kasvaneen ryhmän tässä moninaisten vahinkojen luokassa muodostavat diagnoosin ja hoidon viiveet. Niissä potilasta ei ole tutkittu riittävästi tai lähetetty riittävän ajoissa tai riittävän kattaviin jatkotutkimuksiin, mistä on voinut seurata esimerkiksi sairauden vaikeutumista tai raskaampia hoitoja.

Hammashoidollisten toimenpiteiden yhteydessä sattuneita vahinkoja korvattiin yhteensä 319. Näistä 118 sattui juurihoidon yhteydessä ja 94 hammasproteettisen hoidon yhteydessä. Hammashoidollisten toimenpiteiden yhteydessä sattuneiden vahinkojen lisäksi korvattiin 81 vahinkoa, jotka olivat aiheutuneet hampaiden, leuan, suun ja nielun leikkaus- ja anestesiatoimenpiteissä.

Vahinko sattuu useimmin tuki- ja liikuntaelinten leikkaustoimenpiteessä tai hammashoidossa.

Kliinisiin tutkimus- ja hoitotoimenpiteisiin liittyvät vahingot johtavat usein diagnoosin ja hoidon viivästymisiin.

Kuva 3. Vuonna 2021 ratkaistut korvattavat potilasvahingot ([graafin tietosisältö](#))

Taulukko 3. Korvattavat potilasvahingot toimenpiteittäin vuonna 2021

Sivujen 10–11 taulukkoon on koottu lukumäärätiedot vuonna 2021 ratkaistuista korvattavista potilasvahingoista toimenpidekohtaisesti julkisen ja yksityisen sektorin hoitopaikkojen mukaan jaoteltuina.

Toimenpide	Julkinen sektori	Yksityinen sektori	Yhteensä	Yksityisen sektorin osuus
Leikkaus- ja anestesiatoimenpiteet	626	183	809	23 %
A Hermoston tp	53	11	64	17 %
B Umpierityelinten tp	17	0	17	0 %
C Silmän alueen tp	19	12	31	39 %
D Korvan, nenän ja kurkunpään tp	5	0	5	0 %
E Hampaiden, leuan, suun ja nielun tp	31	50	81	62 %
F Sydämen ja rintaontelon suonien tp	4	0	4	0 %
G Rintaontelon seinämän, keuhkojen ym tp	5	0	5	0 %
H Rintarauhasten tp	9	4	13	31 %
J Ruoansul.kanavan ja sen oheiselinten tp	81	3	84	4 %
K Virtsateiden, miehen sukup.elinten ym tp	21	0	21	0 %
L Naisen sukupuolielinten tp	31	4	35	11 %
M Raskauteen ja synnytykseen liittyvä tp	13	0	13	0 %
N Tuki- ja liikuntaelinten tp	278	86	364	24 %
NA Selän ja kaulan tp:t	34	3	37	8 %
NB Lapaluun, solisluun, olkanivelen ja -varren tp:t	19	10	29	34 %
NC Kynärnivelen ja kyynärvarren tp:t	14	5	19	26 %
ND Ranteen ja käden tp:t	21	14	35	40 %
NE Lantion, ristiluun ja häntäluun tp:t	2	0	2	0 %
NF Lonkkanivelen ja reisiluun tp:t	68	3	71	4 %
NG Polven ja säären tp:t	63	30	93	32 %
NH Nilkan ja jalkaterän tp:t	56	21	77	27 %
Erittelemätön toimenpide	1	0	1	0 %
P Verisuonien ja imusuonijärjestelmän tp	12	1	13	8 %
Q Ihon ja ihonalaiskudoksen tp	12	3	15	20 %
T Pientoimenpide	7	5	12	42 %
U Tähystystoimenpide	14	3	17	18 %
Muu leikkaustoimenpide	4	0	4	0 %
Anestesiatoimenpide	10	1	11	9 %

Toimenpide	Julkinen sektori	Yksityinen sektori	Yhteensä	Yksityisen sektorin osuus
Kliininen tutkimus- tai hoitotoimenpide	498	103	601	17 %
Hammashoidolliset toimenpiteet	135	184	319	58 %
Hampaan poisto ilman leikkausta	24	6	30	20 %
Hampaan paikkaushoito	9	10	19	53 %
Hampaan juurihoito	61	57	118	48 %
Hammasteettinen hoito	9	85	94	90 %
Muu hammashoito	32	26	58	45 %
Muut toimenpiteet	229	52	281	19 %
Radiologinen tutkimus	48	17	65	26 %
Injektio, punktio	12	8	20	40 %
Katetrointi, kanavointi, kanylointi	12	0	12	0 %
Kipsaus, sidonta	6	1	7	14 %
Haavan hoito	2	0	2	0 %
Fysioterapia tai kuntoutus	5	7	12	58 %
Sairaalahoito	8	0	8	0 %
Synnytys	16	0	16	0 %
Hoidon tarpeen arviointi	41	5	46	11 %
Lääkehoito	20	3	23	13 %
Etävastaanotto	1	0	1	0 %
Muu toimenpide	58	11	69	16 %
Yhteensä	1488	522	2010	26 %

Julkisen sektorin vahingoiksi on luokiteltu myös terveysasemilla ja julkisissa sairaaloissa tapahtuneet yksityisten toimijoiden vahingot.

Korvattavat potilasvahingot perussairauksittain vuosina 2019–2021

Seuraavan sivun taulukkoon on koottu tiedot yleisimmistä perussairauksista vuosina 2019–2021 ratkaistuissa korvattavissa potilasvahingoissa. Näissä kolmen vuoden tilastoissa perussairauksina korostuvat hammassairauksien lisäksi erityisesti lonkan (203 kpl/3 v) ja polven (196 kpl/3 v) nivelrikko sekä polven tai säären (180 kpl/3 v) ja kyynärvarren (162 kpl/3 v) murtumat.

Taulukko 4. Yleisimmät perussairaudet vuosina 2019–2021 ratkaistuissa korvattavissa potilasvahingoissa

Perussairaus			Leikkaus tai anestesia	Kliininen tutkimus tai hoito	Muu toimenpide	Lukumäärä yhteensä
1.	K04	Hammasytimen ja hampaanjuuren kärkeä ympäröivien kudosten sairaudet	14	0	367	381
2.	K08	Muut hampaiden ja tukikudosten sairaudet	112	0	177	289
3.	M16	Lonkan nivelrikko	189	10	4	203
4.	M17	Polven nivelrikko	171	12	13	196
5.	S82	Polven ja/tai säären murtuma	94	66	20	180
6.	K02	Hammaskaries	6	1	161	168
7.	S52	Kyynärvarren murtuma	57	93	12	162
8.	S62	Ranteen tai käden murtuma	18	89	12	119
9.	M48	Muut nikamasairaudet	93	18	6	117
10.	S72	Reisiluun murtuma	47	47	17	111
11.	S83	Polven alueen nivelten ja siteiden sijoiltaanmeno, nyrjähdys ja/tai venähdys	68	17	7	92
12.	S42	Hartianseudun tai olkavarren murtuma	44	35	12	91
13.	M51	Muut nikamavälilevyjen sairaudet	53	32	3	88
14.	M20	Sormien ja varpaiden hankinnaiset epämuotoisuudet	80	1	0	81
15.	K05	Hampaan kiinnityskudosten sairaudet	35	1	42	78
16.	H25	Vanhuudenkaihi	67	6	1	74
17.	C50	Rintasyöpä	23	20	31	74
18.	K80	Sappikivitauti	58	10	4	72
19.	S63	Ranteen tai käden nivelten ja siteiden sijoiltaanmenot, nyrjähdykset ja/tai venähdykset	20	41	3	64
20.	S66	Ranteen ja käden lihas- ja jännevamma	5	47	6	58
21.	K35	Äkillinen umpilisäketulehdus	38	16	4	58
22.	S92	Nilkan/jalkaterän murtuma	8	39	10	57
23.	M19	Muut nivelrikot	52	0	1	53
24.	I63	Aivoinfarkti	3	43	7	53
25.	G56	Yläraajan yhden hermon sairaudet	44	5	2	51
26.	S76	Lonkan/reiden lihas/jännevamma	15	34	2	51
27.	R10	Vatsa- ja lantiokipu	9	31	10	50
28.	M54	Selkäsärky	1	40	9	50
29.	K40	Nivustyrä	43	5	1	49
30.	S02	Pääkopan ja /tai kasvojen luiden murtuma	7	2	35	44

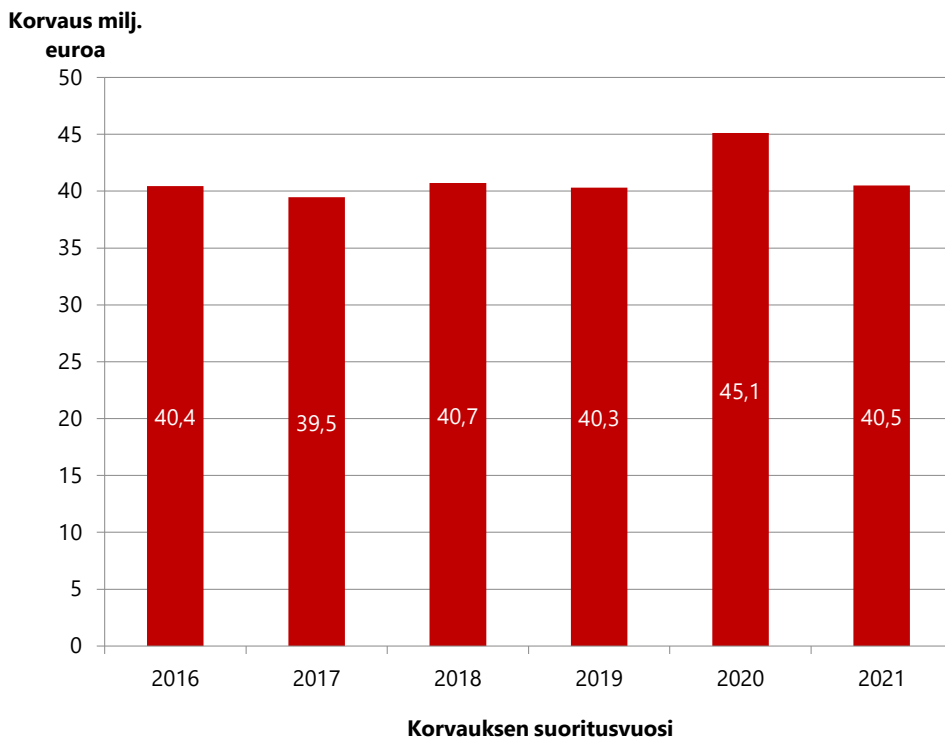
5. Potilasvakuutuksesta maksetut korvaukset

Potilasvakuutuksesta maksettavat korvaukset määräytyvät 31.12.2020 saakka sattuneiden vahinkojen osalta potilasvahinkolain (585/1986) ja 1.1.2021 alkaen sattuneiden vahinkojen osalta potilasvakuutuslain (949/2019) sekä vahingonkorvauslain (412/1974) säännösten mukaan. Korvausten arvioinnissa otetaan huomioon liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan (Liipo) ratkaisukäytäntö ja soveltuvin osin noudatetaan Liipon julkaisemia liikennevakuutuksen korvausohjeita.

Suurin yksittäinen korvauslaji, 44 %:n osuudella vuonna 2021, oli ansionmenetykskorvaus. Reilun kolmanneksen korvauksista muodostivat ns. aineetoman vahingon korvaukset eli tilapäisen ja pysyvän haitan korvaukset. Reilu viidennes maksettavista korvauksista oli sairaanhoidon kustannuksia ja muita potilasvahingosta aiheutuneiden kustannusten korvauksia.

Vuonna 2021 potilasvakuutusjärjestelmästä aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 40,5 miljoonaa euroa, sisältäen korvaustoiminnan hoitokulut ja potilasvahinkolautakunnan kulut. Korvauksia maksettiin yhteensä 27,5 miljoonaa euroa, pääosin jo aiemmin sattuneista, ennen vuotta 2021 ratkaistuista korvattavista potilasvahingoista. Esimerkiksi ansionmenetykskorvauksia ja sairaanhoito-, lääke- ja muita kuluja korvataan vahinkoa kärsineelle niin pitkään kuin niitä potilasvahingosta aiheutuu, jopa vuosikymmenten ajan.

Kuva 4. Potilasvakuutuksesta vuosina 2016–2021 suoritettut korvaukset (graafin tietosisältö)

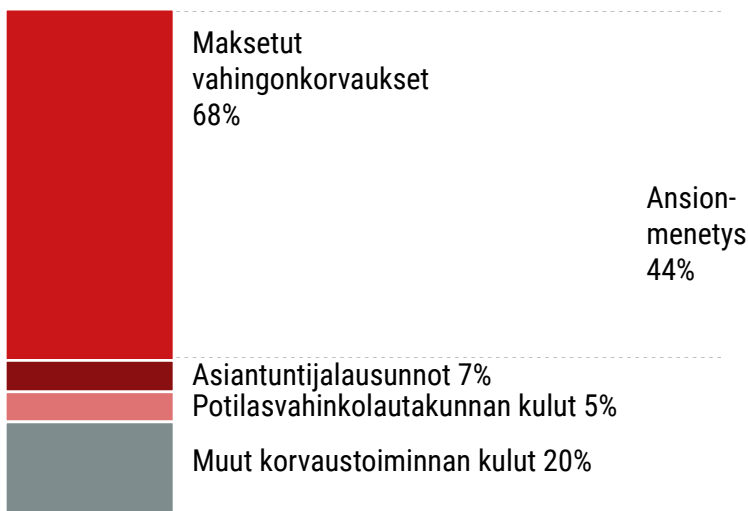
Potilasvakuutusjärjestelmästä aiheutuu vuosittain yli 40 milj. euron kustannukset

Terveydenhuollolle ja yhteiskunnalle vahingoista aiheutuvat kustannukset ovat vielä merkittävästi suuremmat.

Kuva 5. Potilasvakuutusjärjestelmästä aiheutuneet kustannukset ja maksetut vahingonkorvaukset korvauslajeittain vuonna 2021 ([graafin tietosisältö](#))

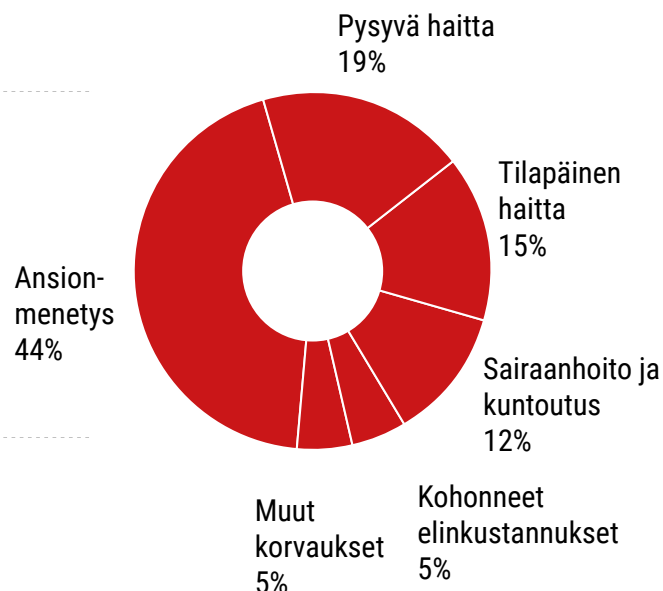
Kustannukset

40,5 milj. €

Maksetut vahingonkorvaukset

27,5 milj. €

Potilas
Vakuutus
keskus

Yhteydenotot

Potilasvakuutuskeskus
Itämerenkatu 11–13
00180 HELSINKI
p. 040 450 4700 (viestintä)
www.pvk.fi

9.3.2022

Tietoja lainattaessa
lähde on mainittava.